

Lördagskrönika: Ola Tedin

Ett angrepp på dig och mig

Dagens nummer av Ystads Allehanda har två ledarsidor.

Den första är tom.

Den illustrerar hur tidningen hade kunnat sett ut om YA hade gett efter för hotet från den organiserade brottsligheten att sluta skriva om de organiserade kriminella mc-gäng som försöker etablera sig i sydöstra Skåne.

I dag publicerar vi också tillsammans med ledningen för de fem kommunerna i sydöstra Skåne ett upprop mot de kriminella gängen. Ett trettiotal politiker och tjänstemän tar tillsammans med anställda på Ystads Allehanda öppet avstånd från det faktum att även vår del av Skåne skulle kunna bli en tummelplats för en organiserade, maffialiknande grupper. Genom att öppet och tydligt ta avstånd vill vi stoppa gängen från att få fäste. För om inte vi själva gör det – politiker, höga tjänstemän och journalister – vem annars ska då kliva fram och säga ifrån? Om vi inte säger till nu, innan gängen är etablerade, har skaffat sig en svans av lokala anhängare som hjälpredor och kanske till och med hunnit infiltrera det lokala näringslivet med sina erbjudanden om ”beskydd”, vad ska vi då kunna göra den dagen när det hela blivit ett faktum?

Försök tänka dig det otänkbara: Din kompis på favoritpizzerian misshandlas för att han vägrat några västförsedda att samlas på hans krog. Du vet inte om det, eftersom tidningen tog det säkra före det osäkra och valde bort notisen. Senare misshandlas din egen grabb av en gängmedlem. Ingen av hans kamrater vågar vittna och ingen minns något när de kallats till vittnesförhör i tingsrätten. Den frikändes kamrater, som mangrant med västar och märken slutit upp i tingshuset, flinar åt dig och du kan inget annat än att full av vanmakt knyta näven i fickan. Du kan inte ens trösta dig med en öl på kompisens pizzeria – den sålde han billigt till gänget och flyttade från stan.

Låter det överdrivet? Förhoppningsvis.

Men på alltför många orter runt om i vårt land har kriminella mc-gäng etablerat sig. Affärsidén följer ungefär samma mönster med beskyddarverksamhet, indrivning och hot, utöver knarkhandel, bidragsfusk och annan småkriminalitet. Blotta tanken att det faktiskt finns människor hör i vårt spridningsområde som faktiskt funderar i sådana banor sänder kalla kårar ned efter ryggen på samhällskroppen.

I tisdags morse exploderade en sprängladdning som var fäst vid ytterdörren hemma hos en åklagare i Trollhättan. Polisen spanar efter två kända mc-gängmedlemmar som setts på platsen strax innan explosionen inträffade. Åklagaren har haft flera tunga mål med mc-gängrelaterad brottslighet och satt flera medlemmar bakom lås och bom. Senast i går väckte hon åtal mot sex gängmedlemmar för mordförsök för en skottlossning i Lilla Edet i höstas.

Attentatet mot åklagaren i Trollhättan är ett angrepp mot samhället, på dig och på mig. Just därför är det så viktigt att den organiserade brottsligheten

stoppas tidigt, innan den hunnit äta sig in och bita sig fast i lokalsamhället. I torsdags satt justitieminister Beatrice Ask (m) i möte hela dagen med företrädare för en rad myndigheter. Hennes modell för effektiv bekämpning av den organiserade brottsligheten handlar mycket om myndigheter i samverkan. Det talas också om att inrätta en särskild åklagare och att fördela arbetet på jurister och poliser utan direkt geografisk koppling med orterna där brotten begåtts. Även säkerhetspolisen sägs kunna spela en större roll i bekämpandet av mc-kriminaliteten. Dock har Beatrice Ask, så moderat minister hon är, avvisat tanken på en svensk specialpolis modell amerikanska FBI.

Men modellen med störning på alla plan av maffiaorganisationerna kan visa sig mycket effektiv. I Danmark, där samkörning av dataregister är mer tillåtet och myndigheterna tidigt lärt sig att störa mc-kriminaliteten både ekonomiskt och socialt, har verksamheten dött ut. Baksidan är dock att åtgärderna inte koordinerades med omvärlden – och många flyttade helt sonika över sundet till Sverige.

Kommunerna i sydöstra Sverige gör därför klokt i att tidigt samverka med varandra och med andra myndigheter. Den organiserade kriminaliteten kan störas och punktmarkeras varhelst den verkar, till exempel i skatte- och bidragssammanhang. För fler och bättre utrustade poliser kan bara ses som en tillfällig lösning att ta till i en akut situation.

Den brottslighet av maffiamodell som de kriminella mc-gängen representerar handlar om att skrämma omvärlden till tystnad och de egna leden till lydnad. Vi må ha aldrig så många piketpoliser och särskilda insatsstyrkor om resten av samhället inte vågar stå emot. För den dag när ett brott begås och inget nämns i media, ingen anmälan görs och inga vittnen finns att kalla, då har samhället gett upp och vi kan stå där med aldrig så stark ordningsmakt.

Men det kan man aldrig göra själv, utan bara tillsammans med alla andra. Det är bara vi själva som kan bestämma hur samhället vi lever i ska se ut.